

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

Ó-vár. Vizi utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft
o. 6. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatalnál kezeletik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Ertesítés.

Az erdélyi orsz. Múzeum-egylet jövő szombaton márcz. hó 10-én délutáni öt órakor tudományos ülést fog tartani, a városi tanácsház nagy termében; mi is a résztvenni kívánók előértesítése végett, közhírré tétetik. Kolozsvárt, március 3-án, 1860.

Elnöki megbízásból
Finály Henrik, titkár.

(Sz. L. II.) Kibontakozhatik-e Európa az ellenkező érdekek tömegeiből? s mi eredményül? Ha a francia nép életében keressük és találjuk fel azon okokat, melyek két század óta az európai népvizonyok rendezésére határozó befolyást gyakoroltak — nem azért van, mintha az angol nép hatalmát és azon morális súlyát, mely külső nagysága mellett az angol nép belintézményeit, az emberi és polgári jogok ezen palladiumát, míg egy oldalról folytonos aggodalmak, másfelől mérész remények tárgyává tette, kétségbe hoznók; nem is mint ha Oroszország hatalmát megtörték tartanók: hanem azért, mert Anglia népét száraz Európától egy magában véve keskeny csatorna, de mégis elválasztja, mely ha a viszonyok crise be-következik, mely széles tengerre alakulhat, bizonyítja a continentalis rendszer története; tulajdonképen szigeti fekvése, alkalmasságai a föld ismeretes részein elszórtasága s terjedelme, a nagy birodalmat nem annyira európai mint világhatalommá teszi, mely azért hatalmának sulypontját nem kizárólag egy világrészre fekteti; Oroszország pedig mindamellett, hogy a legújabb időkben a német államok által közép — a szláv nemzetiségek által kelet — Európára sulyos befolyást gyakorolt, de hatalmának túlradózása medrébe csakhamar visszaszorította, rendeltetésének azon nagy feladatára, miszerint Észak-Ázsia népfajainak, s a birodalom kelet-európai részét lakó törzseknek polgárosodására nézve szolgálkás követitőül — utasított vissza. Hogy ez az orosz nagyhatalmat illetőleg, nem pusztá vélemény, hanem ebben a népek rendeltetését kifejező isten ujjmutatását lehet észrevenni, utolsó krími háborúja elég tanúságot teszen.

Hogy az orosz nagyhatalom, dacára azon fegyveres beavatkozásoknak, s diplomatiai ügyviseléseknek, melyeket időkben kelet- és közép-Európára gyakorolt — tulajdonképen ázsiai hatalom, s hogy egy évtized alatt kormányzási elveiben azon csaknem bihetetlenséggel határos átalakulás következett be, miszerint kormányja jelenben a legszabadabb elvű nézeteket hirdeti Európa kormányai és népeinek — ebben is csak a polgárosodás eszméjének ellenállhatatlan diadalát lehet bámulni. Úgy látszik: az orosz nagyhatalom elég esélyes volt átlátni, miszerint Európára nem az önkény durva hatalmával, hanem a polgárosodás nemes fegyvereivel lehet kívánt hatást gyakorolni; s mielőtt „Európa — mint a baljóslatok hangzottak — orosz leve”, maga európai lett.

Nem lehet tagadni Frankhon népe az, mely IV. Henrik

korától fogva a jelen időkig Európa sorsára határozó befolyást gyakorolt. Ezen befolyás alapját a nemeslelkű Sully vetette meg, urát a hajlamai- és mivoltésénél fogva jóra hajló IV-ik Henriket a humanitás terén vezetvén, míg a nagyhirű Cardinal az erőteljes XIII. Lajos bennerőszak útján korlátlan fegyverhatalom és a diplomácia szálainak ármányos vezetésével Európa sorsa fölött nagy részben határozó urrá emelte. XIV. Lajos ezen az uton minisztere Mazarinnal tovább haladt, s míg családja tagjainak trónokat szerzett, hosszú uralkodása alatt az absolutismus rendszerét kifejtette, — Frankhonban közvetlenül, Európában közvetve. XV. Lajos szultánkodása előidézte az 1789-diki nagy forradalmat, mely az európai népek életében új korszak alapját vetette meg; s szelleme, és fegyverével Európán szintén uralkodott. A forradalom önmagát legyőzte; de I. Napoleon császári és világhatalmát hagyta örökösül. Ez is magát túlélt. Frankhon úgy állt a világ előtt, mint meg-alázott.

De a francia nép erőle és dicsvágya ezt nem tűrhette: a juliusi forradalmat szülte. Lajos Filepinkább a kicsinés, megalázó külpolitikának, mint Guizot corruptionalis belkormányzásának esett áldozatul. S most mind a francia nép felségi jogai, mind a szárazföld fölötti hatalom a szó nemesek erkölcsi, de phisikai értelmében III. Napoleon kezeiben van összpontosítva. Ki hogy ezen roppant hatalommal miként sáfarkodik? ahoz nem kell commentár: szemünk előtt foly a nagy dráma, melynek hőse III. Napoleon. Tartózkodás nélkül kimondjuk: mi elveinknél fogva nem tartozunk a dráma-hős bálványzói közé; de azért igazat kell adnunk. S talán éppen azért ezt inkább tehetjük ítéletünk elfogulatlanságában.

Ugyanis mily különbség a centralisatio nagy mesterének kora — és a mostani kor megváltozott eszméi között? Mig ama korban az absolut hatalom személyesítője fejdelmi hatalmát Istentől származtatja, III. Napoleon azt mondja, hogy ő azt isten és a franczai nép kegyelméből bírja. Mig amaz (XIV. Lajos) önhitséggel kimondani merie, hogy „ő Franciaország”; III. Napoleon Lajos azt mondja, hogy ő Franciaország; melynek eszméit létesíti feladata. Mig annak részére Franciaország fia győztek, hogy trónokat állítson, s a magától az önkény alapján szilárdabb tegye — III. Napoleon Lajos a nép-jogok, nemzetiségek, és polgárosodás érdekében lobogtatja akarva akaratlanul a szélcsórlóját. Igen! mert ama korban a francia király „az ő személye és trónja” emlegetésével hadsereget lelkesíthette — mig III. Napoleon „Franciaország dicsőségére, a humanitás és civilisatio jogainak szent érdekében” kötelesség teljesítésére hívja fel áldozatra a francia népet, győzelemre a hadsereget, mely nép és hadsereg az ő személyéhez csupán ezen nagy érdekek teljesítésének föltétele, s reménye alatt ragaszkodik.

Hogy mennyi részben fog ezen eszme érvényre jutni, attól függ: mennyire van megérve az idők méhében? Mert nem az ember teremti az eszmét, hanem ennek eszköze. „Az eszme

ur, az ember ennek szolgálja.” Ennek igazolására fölemlithetnők korunk mozzanatait is. De szükségtelennek tartjuk, minekutána a viszonyok a legmeglepőbb alakulásai szemünk előtt történnék.

... Lehet ugyan, hogy az emberi s népjogok firmája alatt még sok hypocrisis, sok zsibáruskodás fog alakoskodni, míg az eszme teljes győzelmét kivívhatja. Lehet, hogy lesznek még áldozatok; itt-amott meghiusult törekvések; de ezek az eszme diadalát egésszben, s mindazon részekben, hová a felvilágosodás sugárai elhatottak, fel nem tartóztathatják. Sőt az akadályok biztosabb, teljesebbé, s mint drágán szerzett örökséget becsesebbé teszik.

Ezek szerint hitem az, hogy az európai constatiozott ellenérdekek: nép és fejdelmi jogok; békekötések alapult nemzetközi, és elidegenithetlen emberi s népjogok; Európa sulygyénére fektetett jogállapotok — s a sulygyénen tarthatlansága, s tényleg nem létezésére vonatkozó ellenérdekek; a nagyhatalmak, vagy egy általában az erőseknek a kisebbek és gyöngébbek belviszonyaiba avatkozhatási joga — az intervenciónak önkény vagy a népszabadság érdekében használat — mind-mind új állapotok, melyek az emberiség ügyének küzdterén, annak kifejtésére a gondviselés kezében eszközül szolgálnak. Csak azon részek maradvány meg azokból, melyek az emberi jogoknak természetes kifolyásai; mindaz a mi ezekkel ellenkezik, a haladó idővel elporlik.

Az eszme háboruban vagy békeben egyiránt folytatja diadalmas hadjáratát. A trónokon, és népek között felkeresi és megtalálja képviselőit; és azt a mit a küzdők megérdemelnek, a hű munkások számára életbehozza. Mert ingyen az istenek semmit sem adnak. Vagy ha adnak, megtartásáért nem kezesskednek.

Nem szükség, édes hazánk s ebben keblünk lángoló szelermével kegyelt magyar népünk jövőjéről külön emlékeznünk. A szó értelmében optimista nem vagyok. Az idő, s ennek folytán a viszonyok hatalma reményeimet nagyon mérsékeltekké tette, melyek sötét csillagunkon, többé nem a sas merész szárnyain repülnek; de a politikai eshetőségek számjain alapulnak. Annnyit azonban bizton állíthatni, hogy oly népek, melynek mint a magyarnak polgárosodás s népjogok érdekében tett érdemei, az emberiség évkönyveinek lapjain verhetükkel, különösen századunkban a tudomány és művészet terén tett bámulatos hódítványai örök emlékekkel vannak foljegyve — ha csak önnön magát el nem hagyja, mitől a jószágos isten bennünket megmentsen! Koszorus költőnk íhletett jóslata szerint, jövője biztos, nagy, fényes.

„Még jönni kell, még jönni fog
Egy jobb kor, mely után
Burgó imádság epezz
Száz ezrek ajakán.”

Azt mondja egy német nevű író: „Semmi hatalom a földön a polgárosodás nagyobb hatalmának ellent nem állhat, melyben az emberfaj minden töredékei, mint folyamok a ten-

ADALÉK NÉPKÖLTÉSZETÜNKHOZ.

A mint lapunk közelebbi számban említettük, a Múzeum-egylet febr. 25-dikén tartott tudományos ülésében Gyulay Pál, „Egy kis adalék népköltészetünkhöz” czim alatt néhány erdélyi, nagyrészt székely népkölteményt olvasott fel széptani taglalattal kísérvé. Mindjárt értekezése elején megemlíti, hogy mióta a Kisfaludy-társaság megszűnt munkálkodni, a néphagyományok gyűjtése is megszakadt, mert azon egy pár gyűjtemény, melyek tíz év óta megjelentek mind régebbi idők mozgalmának eredményei. Kiemelte a Múzeum-egylet törekvését, mely az érezhető szükséglet legalább részben pótolni akarja, felszólítván tagjait néphagyományaink gyűjtésére.

„De vajjon lesz-e fáradozásunknak ohajtott sikere — mond folytatólag az értekező — fogjuk-e gazdagítani a magyar népszellemt kincstárát, vagy csak szegénységünket leszünk kénytelenek bevallani? Oly kérdés, melyre az irodalmi közvélemény nem éppen világosan felel. Majdnem általános azon meggyőződés, hogy az erdélyi népköltészet csekély figyelemre méltó. E vélemény nincs minden alap nélkül. Mindaz, ami eddig a magyar néphagyományok gyűjteményeibe Erdélyből került, vagy éppen nem új, vagy éppen csekély becsű. Különösen a székely népköltészetben csatlódott az irodalom. Azt hitte, hogy egész új világot fog fölfedezni, ősbib eredetiséget, gazdagabb kedélyt, alkotóbb képzelmet, s mindennek éppen ellenkezőjét találta. Azon 30—40 székely népdal között, melyeket Erdélyi közölt, alig van egy pár figyelemre méltó, s a legszebb is csak már egy ismert dal gyöngye variánsa, szóval: mintha az erdélyi vidékek népköltészet csak hulladékokból táplálkoznék, s a mi benne eredeti és vonzó, inkább nyelvi sajátság, ethnographiai adat, mint költői szép. Csak a legújabb időkben kezd gyengülni e vélemény, mi-

óta néhány becses adat fekszik a kritika előtt. A „Hadak útja” monda, melyet Lugossy egy székely katona elbeszélése után jegyzett föl, nevezetesen adalékul járult hunmonda körünkhöz; Kriza gazdag gyűjteményéből egy pár szokatlan figyelmet gerjesztett mutatvány, a Nagy Lajos által közölt Barcsai pedig egyik legjobb népballadánknak lön elismerve. Ime egy kis buzgalom, már is mily szép eredmény, ime néhány jel, melyek méltán erősíthetik önbizalmunkat, ha fáradozásunk nem lesz sikertelen. És ez önbizalmat akarom erősíteni néhány erdélyi még eddig ismeretlen népköltemény bemutatásával, melyek szerintem az összes magyar népköltészet legszebbjei közé tartoznak, s minthogy éppen ballada és románzeneműek, népköltészetünk legterméketlenebb ágát fogják gazdagítani.”

E költemények egyike így hangzik:

Elindula Ajgó Márton
Hosszu utra, rengetegre;
Megtalálta Molnár Annát
„Gyere velem Molnár Anna:
Hosszu utra, rengetegre.”
„Nem mehetek Ajgó Márton,
Vagyon nekem csendes házam,
Csendes uram, jámbor uram,
Karon ülő kicsi fiam!”
Hívtá, nem jött, elrabolta.

Elindultak most már ketten
Hosszu utra, rengetegre;
Megtalálta egy burus fát,
Leülének árnyékába.
„Nézz egy kicsit a fejembe!”
Hullni kezd az aszony könyve.
„Mért sírsz, mért sírsz Molnár Anna?”
„Nem sírok én Ajgó Márton,
A mi hull, a fa harmatja.”
„Nem hull most a fa harmatja,
Mert éppen álló déli vagyon.”

Felindula Ajgó Márton
Ekkor a fa tetejébe;
Visszaejti a pallosát.
Add fel, add fel pallosomat!”

*) Burus annyit, mint terebély, dgaival szétterjedő fa, a boru vagy buru szótul; meg Zrínyi u-val írta: „Im itt félhullán vitéz-vitére burul.” Zrí. ének 74-ik vers.

Felhajítja a pallosát,
Ketté vágja a derekát.
Feltörik ruhájába
Térdig érő angliába,
Elindula hazájába,
Megállott a kapujába.

„Csendes gazda jámbor gazda
Adsz-e szállást az éjszaka?”
Nem adhatok, vitéz uram,
Vagyon nekem síró fiam.
Addig kérte, míg megadta.

„Csendes gazda, jámbor gazda
Van-e jó bor a faluba?”
Hozz egy kupát vacsorára.”
Mig az ura borért jára,
Kigombolta a dolmányát,
Megszoptatta síró fiát.

Értekezőnek feltűnő e ballada eredetisége, a mennyiben nincs rokonságban az általa ismert hazai s külföldi balladákkal. Szerinte legszebb alkotású balladánk is többé kevésbé megtalálhatók más népek költészetében. Ez állítása bizonyítására összehasonlítást tett a magyar, szerb, angol, spanyol, litván népköltészet között. Megjegyzé, hogy mindent nem népballadánk kisebbítésére mondja. „A valódi eredetiség — ugymond — mind a nép, mind a műköltészetben nem a tárgyban, az alapeszmében rejlik, hanem a szellemen és feldolgozásban. Az emberi szenvedélyek és viszonyok nagyjában mindenütt ugyanazok, s ha még a mellett ugyanazon polgárosodás kebelében fejlődtek ki, lehetlen, hogy a legtávolabb élő nemzetek költészete is ne mutasson fel közös vonásokat, nemcsak tárgyban, hanem még inventióban is. Azonban valamely nem használt alapeszme, vagy szokatlan inventió, ha egyszerűsége miatt költői, mindig nagy figyelmet érdemel.”

Értekező e balladában ilyesmit lát, ha nem is éppen valami nagybecsűt, de mindenestre becses — az anyai szeretetnek egy szokatlan és valóban költői vonását. Megjegyzé, hogy az anyai szeretet sokkal nagyobb szerepet játszik a nép, — mint a műköltészetben. E jelenség okainak fejtegetése után áttér a ballada taglatatára. Kiemeli

a többek közt a Molnár Anna jelleme rajzát. „E hű és gyöngéd nő jelleme egy pár vonásban, mely lélekant következettséggel van rajzolva. Midőn hívja Ajgó Márton, nem mondja neki, hogy nem szereti, nem szítja össze, mi némi kaczer színezetet adna vonakodásának, hanem a mely kedély legbájosb naivságával menti magát:

„Nem mehetek Ajgó Márton,
Vagyon nekem csendes házam,
Csendes uram, jámbor uram,
Karon ülő kicsi fiam!”

Oly mentség, melyről azt hiszi, hogy ellenállhatlan. Fogalma sincs arról, hogy férjét és gyermekétől megválhassék a nő, s lehessen valaki, ki ezt képes legyen kívánni. Később a fa alatt szintén nem átkozódik, nem tűz össze rablójával; az ő átka sohas, az ő haragja köny, azt is eltitkolja, mert élete titkelem és önmegadás. Az is művészi van gondolva, hogy tulajdonképen nem ő gyilkolja meg Ajgó Márton, hanem a véletlen. A véres tett mennyire összerontotta volna jelleme gyöngédségét, mennyire ártott volna a végkifejlesztés bájának, mert semmi sincs művészielenebb, mint tragikai elemet használni tragikai czél nélkül. Az áttözlőkötés, vagy tulajdonképen a csizmájig erő angol posztóból készült mente felöltése is e nő jellemét emeli s végkifejlesztésre szolgál. Molnár Anna férfiruhába öltözik, hogy ne jusson újra valamely kőbor vitéz kezeibe, hogy minél hamarabb és biztosabban juthasson gyermekekhez, s midőn férje nem ismer reá, csak akkor öltik eszébe ama gyöngéd csel, mintegy az ösztönszerű anyai szeretet önkénytelenségéből. Az áttözlötés és utazás sebességét mennyire kiemeli a nyelv és rythmus sebessége, éppen mint a rablás szenvedélyes erőszakosságát a „Hívtá, nem jött, elrabolta” sor, mely keveset sem enged Caesar „veni, vidi, vici” híres mondanak.

Értekező e balladát nemcsak széptani tekintetben tartja becsesnek. Szerinte egyike legregőbb népballadánknak, mit részint ma-

gerben egyesülnek. „Én azt mondom: „a polgárosodás után előrehaladás, nemzeti önértékelés, történelmi jogainkhoz okos ragaszkodással, nemzeti szellemünk hű megőrzésével, az az út, mely nemzetünket a helyes politikai kombinációk mellett nagyobb nemzeti jólét és sulyra vezeti — mint melylyel valaha bírt.”

És ha ezen nemzeti önértékelés által, — mely más nemzetiségek jogos igényeit szintén tiszteltetben tartja — kiesje, nagyja áthatva, akarnók ihletve leendő: gyors előhaladása a nagy célra feltartatatlanság.

Sajtóhiba-kiigazítás. Közlemből, 18-dik számunk első lapján a 2-ik hasáb 8-dik sorában a szó elől legalább, kimaradt: én; ugyanazon hasábban a 30-dik sorban siető helyett dicső szedezett.

N.-Bánya, febr. 5. 1860. — Tisztelt szerkesztő ur! Jó érzelmeink kapcsa Erdélyhez élénken tartja fenn azon emlékeket, melyek történetéből Asszonytápata, mint 1711-ig az erdélyi fejedelmek tetteles birtoka, dombormű gyanánt előtűntetett multjával közeljogosítva érzi magát jelenben is befolyani Erdély közviszonyaira, és viszont azok kisugárlatából megillető arányt magának tulajdonítani.

Remélem szerkesztő ur e szempontból vett koronkénti tudósítványainak közlőnyében enged annyit létni, mennyit azon érdeklődés termékenyítésére hasznosnak vél, mely napjainkban viszonyos hatásában annyi jó gyümölcsöt érlel a jövőre.*)

Városnánk az erdélyi Múzeum alapítóje gyarapítására 100 forintot megadott; ezenkívül többen egyesek részvénydíjakat e napokban lefizették. Esmetársulás után megemlétem, hogy a megnyitási ünnepélynél volt képviselőink egyike, főtiszt. Smotzer Ignác prépost urnak asszonyaink tiszteletük emlékeül egy ezüst serleget s egy díszes albumot adtak. E tisztelegés alkalmával a nők élén Kovács Lőrincné asszony szólamlott, s a köszönő válasz zárszavaira, nagy szenzációt idézve megcsendült a mind reform. hitű tagokból álló dalárdának szívemelő éneke. S ez énekben a testvéries egyetértés harmoniája az, mi a tény egyszerűségének fényét növeli az idők íg az tanuja előtt.

Városnánkunk továbbá, a magyar academia vagyontökéjének öregbítésére 1000 frank kamaltát örökre megajánlotta; a palota építésére pedig aláírásai iveret hordoztat körül, hogy mindnyáján különleg résztvevessünk az adakozásban. Az eredményről annak idejében.

E lelkesítő szellem visszatükrözi magát társaséletünkben is. Casinók tagjai mindinkább szaporodnak, s azzal egyetli hivatásban is annál inkább törekszik az erkölcsi irány sulya felé, mely lételemének érdekét szentesíti, s nélküle unalmas gyűldvé fajul el. Mert nem is jöhetnek derék emberek minden nap össze a nélkül, hogy találkozásuk valami pozitív jót, kiáradó hasznost ne eredményezzen, a mi a mulatságos mellett az összefogóval hasznosságát tetteleg is feltűnteti.

Csak nyárszolgárok közt lehet természetesen s merőben emészthetleges az együttildözés. Miután pedig mindenünk megkívánja, hogy értelmes emberek, jó hazafinak tartassék, és a többség bizonyára rossz neven venné, ha valaki csak négyesem-közt is megtagadná szellemiességét: mutassa magát valóban olyannak, hozzá érintkezésbe szellemerejét a korszellem hullámzásával, és érvényesítse a parányierők szövetségének hatalmát üdvös eszmék kivitelében.

E térre hiva Széchenyi a casinókat, s e térre visszalépett casinók is hosszas közönösségből. Keblében eddigél három eszme fogamszott meg: a kölcsönkönyvtár, a kórház, és a kivilágítás. Hogy ez utóbbinak alapjára szánt adományai valósitva nincsen, annak hűbérét az egyetlen kívül kell keresni.

*) Örömmünknek tartjuk.

Szerk.

gából a tárgyból, részint a költemény külső alakjából igyekszik bebizonyítani. Erösségül hozza fel Arany azon állítását, miszerint népköltészetünk eredetileg csak a rythmus báját ismerte, s minden a féle mint rim és mérték csak esetleges lehetett, e rythmust pedig képezte a verssor egyes ittemeinek hangszulyszó alatti kiemelése, melyet néha az alliteráció is élesített. Ide vonatkozólag még négy szebbnél szebb népköltészetünk olvasott fel, melyek rimetlenek, s melyekben a hangsulyosság rythmusán kívül még a gondolat rythmusa is megvan.

„Ime e költemények fontossága — mond folytatód — nemzeti rythmusunk legnevezetesebb kérdésére nézve. E mellett nekem úgy tetszik, mintha e költeményeken ha nem is éppen egészen új, de mégis oly nemű színezet ömleken el, mely népköltészetűi gyjtteményeinkben szokatlan, ritka, bizonyos nai-vabb képzelem, melyebb kedélyesség, erőlyes régiség. S ne örvendjek-e, midőn még azt is hozzá tehetem, hogy egy pár oly költemény is van kezeim közt, melyek a Tisza partjairól vándoroltak bérczeink közé, s itt szájról szájra adva sokkal szebbekké kerekedtek.”

A fölolvastott két költeményről megjegyzi, hogy mindenik megvan az Erdélyi gyjtteményekben; az első egy négy sorból álló dal, mely nálunk egész románcezzá kerekedett ki; a második ott is románca, de homályos, indokolatlan, báj nélküli, itt csak-nem művészi egész.

Végül így szól: „De nem fárasztom tovább önök türelmét töredékes s inkább csak figyelemgerjesztő, mint a tárgyat kimeríteni akaró jegyzetimmal. Nagyon megvolnék jutalmazva, ha fölolvadásom bármely részben erősítene önbizalmunkat, hogy még ki nem bányászott népköltészetünk drága kincseket rejt, ha közölt mutatóványaim ingert adnának bárcsak egy hazafiának néphagyományaink gyjttésére. Ha az én kised gyjtteményem, melyet leginkább tanítványim buzgóságának

köszönök, néhány hónap alatt is ennyi szepet bir felmutatni, ha engem egy székely kocsis és gyalui szolgáló csaknem esetleg ennyi becses ereklével tudtak megajándékozni: mennyivel többet tehettek azok, kik vidéken kának, s az idő és körülmények nagyobb kedvezésével dicsekedhetnek. És miután nekem jutott a szerencse néphagyományaink ügyében a Múzeum-egylet tudományos ülésén először szót emelni, legyen szabad egyszerűsmind kérnem a t. választmányt, hogy a netalán beklinduló gyjttemények rendezésére s később kiadására méltóztassék az én munkásságomat is igénybe venni, mire teljes készséggel ajánlkozom.”

MUTATVÁNY

Kövy László

ERDÉLY TÖRTÉNELMÉBŐL.

VIII.

Gritti serget hoz Erdélybe, tán hogy elfoglalja. Helytartókat Cziribakot megöleti. Az erdélyiek foglyvert ragadnak, Gritti Medgyesre szorítják, lefejeztetik.

A békekötő bizottmány 1533 febr. 7-én üsszett, azonban Ferdinándot ez alatt azon rég vadászott szerencse érte, hogy a szultán hajlandónak nyilvánítá magát vele békességet kötni: s János király e kétfelé akadozástért biztosait márcz. 6-án Pozsonból visszhajta.

Ferdinándot ez nem sokat zavará, még azon hóban Bécsbe hítja magyar főurait, elejökbe adja a szultán békeföltételeit, mit magyarul a mi Horvát Gáspárunk tolmácsolt; s bár az urak keményen kifakadtak a békekötés ellen, mely Magyarországot meg fogja osztani: Ferdinánd azért követelt Konstantinápolyba indítá, Esztergom kulesát, mint az általa birt Magyarhon jelzőlogát a szultán lába elé tétet; mire jun. 13-án Szol-

Pedig ez összn nyit meg az olajgyár; van kezdetnek elég alap készlet, de hiába! van „non possumus” — a is ez ügynek.

Ujabb könyvtára gyarapítására febr. 15-ére tánczvigalmat rendez; és a mi legdicserendőbb, felhívja Asszonytápata hölgyeit, hogy a dalidókban egyszerűen és ugyanazon magyaros öltözékben jelenjenek meg. Egykor nagy Lajos királyunk neje és leánya a lakatan itt, utóbb Mátyás király a nyja, Szilágyi Erzsébet birtokához tartozott Nagybánya. E szép idők szelleme szállja meg hölgyeinket!

Tegnap a jelesbbek közül Véer Zsuzsa kisasszonyt a kora halál elragadta! Ő is erdélyi hölgy volt. Végredeletében monói jószágát, — ideiglenes hasznélvezetül ugyan S. E. urnak, — örökül az erdélyi Múzeumba hagyta.

Egy hon nemtől lenni,
Mi szép egy gondolat!
Oh hölgy, ki ezt tette!
Mi szép vagy és mi nagy!

Pap Zsigmond.

Ujdonságok.

— Állatmutatási verseny. Az erdélyi gazdasági egylet 1860 febr. 6-ki választmányi ülésében kelt határozat folytán, f. évi május 2-dik napján Sz. Kereszturon állatmutatási versenyt fog az alóli bízottság rendezni, a melyen az alábbirt állatokkal következő díjak lesznek nyerhetők: 1) a legjobb, nemestett, székely eredetű 4—6 éves kanczával 6 dr. cs. k. arany. 2) A legjobb tisztá székely 4—9 éves kanczával 3 db. cs. k. a. 3) A legjobb nemestett székely kanczától csikózott egy éves (mén vagy kancza) csikóval (bemutatva az anyát is) 3 db. cs. k. arany. 4) A legjobb tisztá székely kanczától csikózott egy éves (mén vagy kancza) csikóval (bemutatva az anyát is) 2 db. cs. k. arany. 5) A legjobb és legszebb pár jármás ökörrel 4 db. cs. kir. arany. 6) A legjobb tejelő tehénrel 3 db. cs. kir. arany. 7) A legjobb két éves bikával 2 db. cs. k. arany. 8) A legjobb két éves tinóval 1 db. cs. k. arany. 9) A legjobb fekete kosbáránnyal fekete anyától 1 db. cs. kir. arany. 10) A legjobb fekete juhbaránnyal fekete anyától 1 db. cs. kir. arany. 11) A legjobb fehér kossal 1 db. cs. kir. arany. 12) A legjobb fehér juhval 1 db. cs. kir. arany. 13) A legjobb fehér mangalica 2 éves kannel 2 db. cs. kir. arany. 14) A legjobb fehér mangalica 2 éves koczával 2 db. cs. kir. arany.

A fenirt díjakra versenyző állatok tulajdonosai be kell hogy bizonyítsák, hogy azok náluk születtek és nevedtek, — kivéve az 5-dik szám alatti, a melynek csak egy évi birtoklást kell bebizonyítani — különben bírálat alá nem jöhetnek. Sz.-Keresztur, februárban 1860.

Gyárfás Domokos,

a kiállítás rendező bizottság elnöke.

— Éppen most vesszük azon szomorító gyászhirot, hogy szelleműs ifjú költőnk kénemdi Várad László febr. 19-én élte 27-ik évében jobblétre költözött. Olvasóink ismerik lapunk után is az elhunytak szép tollát, hol részt saját neve, részt Phaon és Kerekes Márton álnev alatt jelentek meg költeményei. Hamvai a bánpataki családi temetőbe tétettek örök nyugalomba, fiatal és korán hátrahagyott neje Rigó Ilka urnó nemcsak mint az elhunyt neje, de mint honleány is méltán teket koszorút a fiatal költő sírjára!

— Nagyváradról következő értesítést vesszük: A világ-hírü hegedűs Mauser Miska, ki majdnem az egész földgömböt bejárta, néhány nap mulva önköz Kolozsvárra menend, hol szinte hallatni fogja remek műszerének hangjait.

— Sajnálatos olvastuk, hogy a „Pesti Napló” szerkesztésétől Királyi Pálnak vissza kellett lépnie, csak az vigasztal, hogy a szerkesztés ezután is kemény kezekben lesz, febr. 28-ól fogva ismét báró Kemény Zsigmond vevén azt által.

— Herczeg S. ref. lelkész urtól azon értesítést vesszük, hogy az iskolai frigy dézsi közléje családott a határnapban, mely éppen most telik, s így feltudása, saját tévedésén alapul.

— Kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról február havában 1860.

Bevételek:

Pénztármaradék a mult hóról	1529 ft 80 kr.
28 új tagnak 39 részvény után 5 ft 25 kr.	204 „ 75 „
Havi, rendes és rendkívüli bevételek	3570 „ 47 „
Könyvdíjakban	28 „ — „
Kamatok és provisio	355 „ 98 „
Bélyegdíjakban	14 „ 28 „
72 tag által visszafizetett kölcsön	8855 „ — „
Összesen	14,558 „ 28 „

Kiadás:

97 tagnak kölcsön	14,301 „ — „
Tisztviselők fizetése	50 „ 72 „
Bélyegdíj	10 „ 60 „
Irodai kellékek	2 „ 60 „
5 visszafizetett betétel	108 „ 98 „

Kiadások összege

14,473 „ 90 „

Pénztármaradék

84 „ 38 „

Kolozsvárt, február hó 29. 1860.

Tauffer Ferencz Vagner Frigy. Geltch János. igazgató, pénztárnok, könyvvezető.

Nemzeti színház. — Szerdán február 29-kén Bodorfi jutalmára „Bájtál” opera Donizettitől. Tán nem családunk, ha ezt a leggyöngébb operai előadásnak mondjuk az utóbbi színidényen. Nemorino szerepe Follinusznak igen magas, e regionban hangja igen süket. A Zsidó, Hunyadi stb., ezek a Follinus szerepelt, Nemorino Paulit illeti. Adinát Szerdahelyi Nelli személtit, ki fátolozott hangjával nem birt hatást gerjeszteni, bármennyire jó iskolája van. Bodorfi (Belcore) kisebb szerepet vitt, mint sem emelhetne volna a darab sükerét.

Csőtörtök március 1-jén „Lady Tartuffe” francia vigjáték. Az eleven társalgási darabok többnyire jól sikerültek az itteni dráma személyzetnek. Most is Polakovicnsé (De Blotacné) Paulay (Renneville) Gyulay (Tourbieres) jól játsztak. Hanem Follinusné (Jeanne) alig játszott valaha több kellemmel mint most. Naiv és ártatlan vidám szerepét teljes szabattossággal adta. Figyelme, mozdulatai, egészen otthonos plastikája mind természetthivek valának. Ez az ő valódi szerepköre.

Pénteken márcz. 2-ikán „Rigoletto” opera Verditől. Pauli (Mantua hercege), Bodorfi (Rigoletto), Fridrichné (Gilda) szépen működtek, s sok tapsot arattak; meg kell azonban jegyez-nünk, hogy Fridrichné az alkalommal már másodsor vegyített-nünk, hogy Fridrichné idegen szövegű áriát. Meglehet, hogy a t. művésznek kellemesebbnek találja az olasz nyelvet a magyar-nál, izlése ellen nincs is kifogásunk; de éppen így egy más operaszínész kellemesebbnek találhatja a németet, a harmadik operaszínész kellemesebbnek énekelni mint Fridrichné asz-saját izlése szerinti szöveggel énekelni mint Fridrichné asz-izlésnek, s irlalmazzon a nemzeti színháznak is, hol ily visz-szálés ez évben történt legislegelőbb. Az operát oly nyelven szálés, a mely nemzeti czéget viseli az operatársaság; kell énekelni, a mely nemzeti olaszul s így tovább; kivétel csak művész vendég kedvéért lehet olykor, vagy hangverse-nyek alkalmával, hol drámai cselekvények nem jönek kérdés alá, csak is a zene. De összekeverni a nyelveket az egységes dalműben, mint a Babel tornyánál, megzavarni a szinpadí il-lusiót, és végre sérteni egy nemzeti intézet czélját, nem lehet, nem szabad. Fridrichné asszony szép tehetségei által méltán

hogy Gritti trónra vágyik, s az van tervbe véve, hogy mind a két királyt megbuktatva, Gritti király, Dóczy János — tán szép neje Gritti előtti érdemeiért — nádor, Bat-tyáni Orbán temesi ispán legyen, Laski pedig az erdélyi vajdaságot tetteleg vegye át”.

Gritti, hogy bejövételének látványosságot adjon, s utját biztonságba helyezze, nagyobb fiát, Antalát, maga elé rendeli. Ez március 1-én, mintegy 200 magyar és török lovassal, Budáról le is indul. Lassan haladt, missioi voltak. Márcz. 25-én Váradon van Cziribakkal, kíséretét 800 főre emeli. A husvétot Kolozs-várt illi meg; később a kíséretéhez csatlá-kozott Dóczy János, Magyarhon alkormány-zó ával Történ gyűlést tartanak: Kún Ko-esárdot a lelépött Báthori István helyébe fővezérre nevezék, s meghatározzák, hogy a rendek annak idejében az Erdélyen keresz-tül vonuló főkörmányzó, Gritti elébe men-jenek.

Az ifju Gritti talányos fellépte, s János király elleni igazgatási nagy mozgalmat kel-tett Erdélyben, s kísérete már Bánfi-Hunyá-don hallá suttogni, mikép a népet felakarják költetni, hogy az öreg Gritti Erdélybe be ne bocsássák, mert el akarja a török részére foglalni. De ezek mindamelllett azon harma-dik párt nézeteit, mely a hazát közvetlen török ortalom alá akará juttatni, meglehető-s nyiltsággal hintegteték.

*) Magyar Történelmi Emlékek. Okmánytár I. 313. 324.

*) Gritti ez expedíciójához I. két szemtanu jegyzé-seit: Museo Agostonét, Magy. Történelmi tár III. 63. S della Valle Ferenczét kivonatban, Archiv d. Vereins N. F. II. 167. Kik hazai krónikáinkat (mint Oster-mayer, Fundgruben I.) kiegészítik, helyreigazítják.

(Folytatjuk).

*) Pray, Epistolae Procer. II. 54.

*) Fundgruben I. 19. Archiv d. Vereins. N. F. II. 181. W. Bethlen L. 207.

érdemi rohszenyünk, meghajolunk a zene nyelvének az olasznak bája előtt; de a mis-más dolgoknak nem vagyunk barátjai; s az esztétikai szépség éppen az egyöntetűségben áll.

Kolozsvári piacziár. Marc. 1-jén 1860. — Bécsi mérője osztrák becsben. Tiszta búza 3 ft 57 kr. — Elegy búza 2 ft 38 kr. — Rózs 1 ft 68 kr. — Árpa — ft — kr. — Zab 1 ft — kr. — Törökbuza 1 ft 68 kr. — Pityóka 1 ft — kr. Marhahús fontja 12 kr új pénzben.

Politikai hírek.

— A párisi tudósítások jellemzően kiválólag Ausztria, Orosz- és Poroszországnak az angol kiegyezkedési javaslatokra tett feleleteikkel foglalkoznak. Az ausztriai feleletet febr. 22-én nyújtotta át Metternich herceg Thouvenel b. urnak. A Reuterféle ügynökségnek Londonban követték távirni Bécsből febr. 22-ről azon felelet felől: „Reichberg gróf felelete tudatja azon indokokat, melyek Ausztriát a kiegyezkedési alapokhoz járulásának megtagadására bírják. Az angol javaslatok, szól a császári cancellaria főnöke, először is lényegesen módosítanak az európai egyensúlyt az 1815-diki kötések által megállapított alapjait, továbbá ellenkeznek azon alapelvekkel, melyekkel általában a kormányok törvényszerűsége (legitimáció) s különösen az osztrák monarchiáé nyugszik. Harmadszor, az angol javaslatok megsemmisítik az olasz hercegségek jogait, melyek Európabiztosítéká alá helyezték, s melyek védelme szent kötelessége Ausztriának. Reichberg gróf így visszatartva a javaslatok alapjainak alkudozást, egy-szersmind kijelenti, hogy Ausztria mindemellett a pillanatban nem ügyelne ellenszegülni, fegyvererővel annak, mit meg nem akadályozhat; a jövőre azonban fenntartja teljes működési szabadságát. A felelet alakja mérsékelt és udvarias.

Az orosz felelet, mely febr. 20-án érkezett Párisba, az angol javaslat pontjait éppen nem veti el egyenesen és föltétlenül, hanem azokat pontonként fejtegeti, s csak a fejtegetésből tűnik ki, hogy az orosz kormány Angliával nem ért egyet, de azért ebből nem von ki semmi határozott következtetéseket. Végül ismétli a válasz azon nézetet, hogy előleges köz egyetértés hiányában legjobb volna a nagyhatalmak megbízottjainak összegyűlni konferenciára, s az ily kötetlen, mondhatni megállapított elvek nélküli tanácskozmányban szabad értekezlet lehetne mindazon pontok felett, miket bármelyik hatalom szönyegre hozna. A mi a dolgot sokkal fontosabb teszi, az, hogy az „O. D. P.“ párisi levelezője szerint, nem csak az orosz, hanem a porosz is adott át Párisban egy sürgönyt, melyben kormánya, éppen úgy mint a sz. pétervári, habár nem is azonos szövegben, az olasz ügyek szabályozása végett ugyanazon javaslatot teszi. A berlini rendes levelek ugyan azt állítják, hogy a porosz kabinet az orosz kormány által ily indítvány tételére még csak felhívást kapott, s hogy az első csak némi fenntartásokkal csatlakozik az orosz cselekedet-höz csatlakozni; ha tehát az „O. D. P.“ ama híre valószínű, hogy ez azt mutatja, hogy Görtsakoff hercegnek sikerült a berlini kabinettet is megnyerni a francia cselekedet számára, most említett levelező biztosíthatni hisz egy-szersmind arról is, hogy az orosz színlapok mögött nem áll senki más, mint III. Napoleon.

Ugyanezen párisi levelezője az „O. D. P.“-nak következő megjegyzéseket tesz: A „conferenciák“, melyek most javasoltatnak, azáltal különböznek a „congressustól“, melyre Franciaország és Ausztria tette a meghívást, miszerint azokba (a konferenciákba) csak az öt nagyhatalom küld képviselőket, s hogy azokban sem az 1815-ki kötések biztosított Spanyol-, Svédország és Portugal, sem bármely olasz hatalom, sem Szardínia, sem a pápai kormány, sőt még Nápoly sem vehet részt, azok csupán a pentarchia conferenciái lennének. És még egy lényeges különbség: Franciaország és Ausztria meghívásai a zürichi kötés alapjaira történtek, tehát bizonyos program volt, melynek határai közt az értekezletek folytathaták volna; az orosz-porosz javaslatra nézve ellenben nincsenek kijelölt határok, conferenciák lesznek „pour régler les affaires d'Italie“, mi széles fogalom, roppant körvonallal.

Mi lesz a javaslat sorsa? A nagyhatalmak többsége már mindenesetre meg van nyerve; Orosz-, Porosz- és Franciaország egyetértének; a mi az angol kabinettet illeti, talán érzékenykedve megjegyzendi, hogy míg Franciaország Russell lord négy javaslatát elfogadni látszott, háta mögött congressus iránt értekezett Sz. Pétervártól; de ezen érzékenykedés nem lesz akadály a többséghez csatlakozásra nézve, miután ismét jól lábon áll a szövetség, s kilátás van rá, hogy a kereskedelmi szerződés keresztülmegy a parlamentben.

De Ausztria? Le fog-e ereszkedni oly conferenciába egyezésre, melyben a pápa államai, a toscanai nagyherceg és a modenai herceg jogai fölött tanácskoznak, a nélkül hogy ezek képviselve volnának? Oly személyek, kik hosszas diplomatiáit szolgálataik után az osztrák udvart ismerik, határozottan kétségbevonják, hogy ott hajlandók volnának elismerni a nagyhatalmak jogait, mások souverainitás fölötti határozásra nézve. E nézpontra mindenesetre jelentékeny szerepet fog játszani azon feleletjegyekben, melyet a bécsi kabinet az értekezleti javaslatra teend. Annál nagyobb feszültséggel nézhetni eléje ezen újabb sakkhúzásnak; ama nagy német hatalom nyílt és álarzott elleni ismét cselekvényt fonnak ellene. A Tuileriákban, hol mint levelező még egyszer a legfeszültebben erősítheti, ez új terv szálai özpontosulnak, sok előnyt várnak attól. — Először idét nyerne, hogy Közép-Olaszországnak Piemont-hoz csatlakoztatását előkészítsék. Ha pedig a congressus létrejö, III. Napoleon remélheti, hogy kedvező tervét, melylyel még fel nem hagyott, egy etrusiai királyi felállítását akár a toscanai herceg alatt Ausztria kárpótlásul, akár Leuchtenberg herceg részére Oroszország segélyéért, valamiképpen végrehajlandja saját javára. Ha a conferencia a Céciben veto miatt megüszik, akkor mindent ezen ellenzésre fognak hátrítani, kérdéni fognak legloyalisabb törekvésekkel, melyeket a zürichi szerződés végrehajtása iránt tápláltak; azt fogják állítani, hogy az értekezlet mindent rendezett volna, minden jogot megvédt és kiegyenlített volna, s csak ennek megüszülése kényszeríti Franciaországot a zürichi szerződés feladására és más ut választására.

Thouvenel ur, ki Grammont hercegre intézett jegy-

zékében azt állítja, miszerint az osztrák helyőrség ép úgy megmaradhatott volna az egyházi államokban, mint a francia, a háboru alatt: megtermelt arra, hogy mielőtt elveti Ausztria a conferenciát, minden lehető panaszt összegyűjtson, hogy a bekövetkezendő dolgok miatti felelősséget Franciaországról Ausztriára hárítsa. A helyzet mindenesetre sikamlóssá és gondolatodává vált Ausztriára nézve ezen új értekezleti javaslat által, mig itt (Párisban) a cselekvények számtalan hátsó ajtaja áll nyitva.

De nem kevésbé veszélyes az az egyházi államra nézve. Az öt hatalom értekezletét, melyben a nem kath. hatalmak közül az egyik gallican egyház függetlenségét érvényesítia világi hatalom minden befolyásával és a püspököknek tiltja világi ügyekbe avatkozni, — a másik pedig önmagára hagyatva, föl nem veheti a keztyűt, mely a pápa világi hatalma elé dobott, és csak jogi tiltakozásra kell szorítkoznia: — az ily európai areopagot aggodva kell Rómában nézni. Mi sorsa lesz hát Orosz- és Poroszország javaslatának? Egyetért-e a két hatalom annak módosítására? S talán egy. Ausztria által javasolt módosítás a Tuileriákban előnyösnek fog találtatni, az oly sokfélekép kibányászható újabb cselekvény folytatására? ... Igy végzi az „O. D. P.“ levele mindenesetre igen érdekesen deríti föl a jelen helyzetet.

— A „Nord“ brüsseli orosz lap hosszú kivonatokat közöl a sz. pétervári lapokból annak kitüntetésé végett, hogy az oroszországi közvélemény erősen nyilatkozik „teljes függetlensége mellett Olaszországnak, ezen oly sokáig martírizált szegény nemzetnek.“ A „Mondo“ az „Univers“ utódja, nem állhatja meg, hogy ne kérdezze: „vajon a hév, melyet az orosz lapok Olaszországtól függetlensége iránt mutatnak, nyújthatja-e azon reményt, hogy a czár Lengyelországnak vissza fogja adni függetlenségét? Bizony nagy bátorság kell az orosz lapoknak ahhoz, hogy ők martírizált nemzetekről merészelve beszéljen.“

— London, febr. 25. Russell lord az alsóház tegnapi ülésében azt feleli egy interpellációra: O'Donnell tábornagy tetuan herceg címet kapott; azt azonban nem tudja, vajon azon területet is neki ajándékozták-e, melyen a győzelmet kivívta. — Sir de Lacy Evans a Napoleon császárhoz intézett javaslatokat, az olasz viszonyok szabályozása végett, mint a be nem avatkozás elvével ellenkezőket rosálja. Russell lord feleli: A kormány ez ügyben úgy járt el, mint a béke fenntartása céljainak leginkább megfelelőnek látta. Jelenti tovább Russell lord: hogy a reform bill a jövő csütörtökön fog előterjesztetni. A vita tovább folytatattik Duncane módosító indítványa felett.

Newdegate azon nézetben van, hogy a kereskedelmi szerződés ellenkezik az angol érdekekkel. Sir Osborne ellenben azon észrevételt teszi, miszerint a szerződés, s a Franciaország való szövetség lehetővé teszi a lefegyverkezést. Barling úgy véli, hogy a szerződés veszélyes Angolországra nézve, minek megkötése csak a jövedelmek fölöslegénél lenne lehető. Milner Gibson védi a szerződést. Duncane módosítványa szavazásra kerülén, mellette 223, ellene 339 szavazat nyilatkozott, s így miniszteri többség 116 szavazat.

Az angol kabinet második győzelmé e szerint még sokkal fényesebben ütött ki mint az elsőbbik; a miniszteri többség kevés napok alatt majdnem kettőzetlen lön, s miután nincs semmi okunk attól tartani, hogy a jelen hangulat a közelebbi napokban egyhamar megfordulhatna: a budget, valamint a kereskedelmi szerződés elfogadását s ezzel a Palmerston miniszterium fennállását is a közelebbi időre nézve biztosítottak tarthatjuk. A miniszterium által már másodikban nyert ezen feltűnő győzelem még nyomatékossá válik azon körülmény által, hogy a miniszterium-ellenes elemek tényleg a többség közt vannak, s hogy oly szavazat, melynek a többség a kormány részére határoz, csak is azáltal jöhet létre, hogy a létező viszonyok közt a jelen kabinetet tartják az egyedül lehetőnek s válság esetében semmi más nem tudnának helyébe tenni. A többség ezen nézetét, mely már kétszeri szavazatlan lön elég hangosan kifejezve, Palmerston lord és társai természetesen minden erejük szerint ki fogják zsákmányolni, s ha egyszer a főszavazaton is átesetek, alkalmasint sok oly dolog jövő napfényre, a min most egész csendességgel dolgoznak.

A londoni távirtda közelebből egy fontos hírt röpített el, értjük a „Morn. Cronicle“ azon jelentését, hogy Ausztria és Oroszország közt legközelebb egy szövetségi szerződés jött volna létre sat. E hírnek valósága iránt kételyeiket nyilvánítják a bécsi lapok, s a hivatalos „Wien. Ztg.“ e hírt meg sem említi. „A sürgöny egyéb pontjait most nem is fejtegetve, — mond a hivatalos „B. H.“ tüstént első perczben feltűnt annak végéttele, hol az mondatik, hogy Oroszország biztosítást nyújt Ausztriának minden kül és bel ellensége ellen, s Ausztria ekként a biztosítást elfogadta. Vajjon lehet-e képzelní, hogy két nagy katonai nagyhatalom közti „szerződésben“, specielis eset nem léteben, egyik a másiknak segélyt ből nyújtatasságok ellen kössse? Talán elég ez érvt csak megemlíteni, a nélkül, hogy azt bővebben fejtegetnők, hogy meggyőzők olvasóinkat, miszerint ugyanazon Ausztria, mely a legújabb nehéz viszonyok közt oly határozottsággal tanusított orosz biztosítás nélkül is, nem érezheté később szükségét annak, hogy ezen biztosítást alapja gyön-geségének bevallása által vásárolja meg. Aztán Oroszország magatartása egész az utolsó időkig valóban legkevésbé sem igazolható az említett szövetség megkötésének híré. Hogy utóbbi időben a viszonyok az illető két kormány közt lényegesen javultak, mint csak néhány hóval ezelőtt is voltak, ezt a „Prag. Z.“-nak Bécsből febr. 24. megerősítik ugyan, de egy-szersmind hoztásztik, hogy minden kísérlet, egy nem csupán negatív program alapján közelebbi egyetértést hozni létre, sikertelen volt, s ha újabbban egy magas személyiségnek Bécsből a sz. pétervári kabinethez küldetése elmaradt, ez csak azon meggyőződésben történt, hogy a tér ott benső egyetértés számára még hiányzik. Ezt írják az oly sokszor jólértesült „Prag. Ztg.“-nak még febr. 24-én, és már más nap reggel ereszté ki a napoleonista angol lap nagy zajgást előidézt kacsáját!

A „Neuest. N.“ nézete szerint a „Chronicle“ közleménye valószínűleg francia forrásból eredt, minthogy e lap a tuileriák kabinetjéhez igen jó viszonyban áll. Az orosz-francia szövetség iránti hírt csak rémlövés, a francia kormánytól a „Chronicle“ segélyével elsvete a végett, hogy Angolországot az ezen szövetségre s a keleten jöhető veszélyekre való utalással inkább hajhassa a francia nézetekhez. A közelebbi napoknak e részben mindenesetre felvilágosítást kell hozniok.

A „Post“-nak jelentik Párisból: miszerint Angol- és Franciaország azon ponton állanak, hogy a chinai expedícióra vonatkozólag egy egyezményt aláírjanak; e szerint az expedíció elhalasztásáról keringő hír alaptalan.

— A francia és piemonti kormányok — mint ismétellen erősítik — teljes egyetértésre jutottak mind Savoyának Franciaországhoz csatolása iránt (Nizzáról most még bőlcsen hallgatnak) mind Közép-Olaszországnak a Mincio és Po pontjától a Markkákig és la Catolicáig (tehát Romagnát is odaértve) Piemontba keblezése iránt; hogy Anglia beleegyezése iránt már biztosak; hogy Orosz- és Poroszországot is remélik megnyerhetni; a mi Ausztriát illeti, ezen nagyhatalommal, mint Turinből írják, háborura kerülhet ugyan a dolog, hanem hiszen ott van Nizza, a melynek átengedése egy új támadó és védő szövetség árára lehet még Szardínia és Franciaország közt.

Milano, febr. 24. A király ma a milanoi papságnak egy küldöttségét fogadta, s ennek meglegedését fejezte ki a papság értelete felett. A király hozzá tévő: azon pillanatban, midőn a pártok a világi hatalom ügye alá a lelkiismeretet megzavarni ügyekheznek, örömmel veszi, hogy a milanoi papság érzelmei az övével egyeznek, elismervén, mennyire fontos, hogy a lelki hatalom a világi politika ügyeibe ne avatkozzék.

— A piemonti hadsereget, mint mondják, nagy hadtestre osztják. Mindenik hadtest 40,000 emberből fog állani. Parancsnokok Lamarmora, Fanti, Sonnaz és Cialdini lesznek. — Azt írják, mikép Cavour közelebből a milanoi nemzet-őrség parancsnokának és vezérkarának nagyon lelkekre kötötte, hogy sietessék e csapat azon részének szervezését, mely mozgósításra van szánva. A hadügyi államtitkársággal megbízott Allia d nagy erélyt fejt ki a hadsereg szervezésében. A gyalogsággal már kész; a 32 ezred 18 dandarra osztva most beke-lálon áll ugyan, deszükség esetében néhány nap alatt hadilábra állítható. Az új lovasezredek és tüzérsztyályok szervezése még nincs befejezve, de ez sem fog soká késni. A Veneria reale és stupsziri tüzérraktárak teljesen felszerelvék; a hadügyminiszteriumnak ezekre 18 millió van utalványozva.

Turin, febr. 24. A „Patria“ azt állítja, hogy Piemontnak mart. 1-ig a közép-olaszországi hadcsapatokat beszámítva, 240,000 embere leend, a tartalékok ide nem értve.

— A porosz „Kr. Ztg.“ megemlíti a turini ügyvédek véleményét az excommunicationáról, Ségur francia püspök népszerű röpiratjából e tárgyban a következő helyet idézi:

„Az excommunicatio oly ítélet, mely által az egyház azon tagjait, a kiket méltatlanoknak tart, magától eltaszítja. Két módja van az excommunicationnak, az egyszerű, melyben a bűntetett nem nevezetik meg és az, a melyben megnevezetik. Mindkettő megfosztja az excommunicáltat a szentségekből, az imádságokban és a keresztény társadalom életében való részvételtől; de a második mód külső hatásai sokkal iszonyubbak. Ha valaki oly szereztesen, hogy ezen ítélet által sújtatik, akkor többé nincs jog templomba lépni; s ha mégis teszi, akkor az ő jelenléte által megszentésigletenített templom interdictum alá esett, úgy hogy ott többé nem lehet isteni tisztetletet tartani, mig a püspök ott bizonyos szertartást végre nem hajtott. Az excommunicált ezenkívül a keresztényi temetkezésből ki van rekesztve, s nevé halála után a liturgia nyilvános imáiban említeni tilos. Az egyszerű ítéletet a papok megszentelhetik, de a másodikat csak a pápa vagy annak kiküldöttje. Van-e valami rettentőbb — teszi hozzá Ségur püspök — mindenkre nézve, a ki avagy csak egy szikráját megöré szívében a hitnek.“

— Bécs, febr. 22. A Londonból ideérkezett tudósítások a legnagyobb mértékben lehangolt hatást gyakoroltak. Egész bizonyossággal számíthatni véltek a Palmerston-miniszterium megbukására és most már látják csalódásukat. Franciaország fordulata sem igen várható, ellenkezőleg, készen lehetni arra, hogy Franciaország szakítása a villafrancai politikával nem-sokára még nyíltabban ki fog tűnni. (K. Z.)

— Sz. Pétervárából jelentik, hogy febr. 15-én ott a francia követ palotájában fényes táncszivgalom volt, melyet az orosz császár maga jelenlétével megtisztelt. Bármily jelentéktelennek látszik is magában e tény, a jelen viszonyok közt még is figyelmet érdemel.

Ujabbak. Az eddigelő győztes Russel-Palmerston-miniszteriumnak még egy kemény harcra kell kiállni, azonban nem a budget s a kereskedelmi szerződés, hanem Savoya kérdésében. Vagy tán már keresztül is esett e harcra, minthogy febr. 28-án este kellett kezdődni az alsóházban a savoyai kérdés feletti vitának Kinglake indítványa alapján. A ház tudomás szerint felszólították az indítványt fogva egy, a királynőhez intézendő felirat által, vagy akármely törvényes úton kijelenteni: hogy Franciaország mostani határait, melyek a hatalmak által kötött szerződéseknél fogva megállapítottak, más, ezen hatalmak által elfogadott egyezmények nélkül nem változtathatók. Ha ez indítvány vissza nem vonatik, még veszélyes szirtre válhatik a miniszterium hajójára nézve. Azonban ez egy időre legalább gyűrűt váltott a jó szerencsével.

A „Herald“ és „Daily News“ párisi tudósítói néhány nap óta folyvást tagadhatlanul harcias jelenségeket látnak Franciaországtól láthatárán.

— Páris, febr. 27. A „Constitutionnel“ Thouvenelnek egy, a bécsi francia követhez jan. 31-ről intézett sürgönyt hozza. Thouvenel előszámitja Franciaországnak a Közép-Olaszországnak megoldás előidézésére tett kísérleteit. Ezen kísérletek megüszultak, mivel a népek nem óhajták saját előbbi uralkodók vissza helyezését. A francia miniszter Ausztria békülékeny szemmelé hiáltozik, az Angolország által javasolt megoldás részére; s hozzátesszi: Ha még maradt volna a hercegek számára valami kilátás a visszahelyezés iránt, mi lelkiismeretesen örökdönk a fölött, mi egyáltalában nem vétett el tőlük. A Romagnára vonatkozólag a sürgöny sejtálja, hogy a pápa a helyzetet folyvást bonyolultabbá hagyja válni. Franciaországra nézve léteznék még egy kevésbé gyökere combinatio is a különszakasztásnál; föltéve, hogy a benemavatókzás elvé fönttarthatnak.

Páris, febr. 24. A nap eseménye a „Patrie“ egy rejtélyes cikke, melyben összevissza minderről van szó: Villafancáról, a nép-fenségről, a Velence feletti egyetértésről

Ausztriával, s végre az olaszok függetlenségének elismeréséről. A francia politika úgy látszik azon kettős feladat által, mely szerint sem osztrák beavatkozást Középeurópaországban, sem olasz Velenczében tűrni nem akar, önmaga elé vont korlátokat. Bókolnak az osztrákoknak bőséges mérsékeltségük, és remélik, hogy ezen jó példa által rá fogják bírni a szintoly bőséges és mérsékelt magatartásra, s minden kalandos vállalatról (ez alatt a közép-európai békebeállítás értetik) való tartózkodásra. Hogyan valósítható ez azonban Frantziország indítványára az általános ohajtás szerint és háború nélkül, e felől a czikk nem nyújt felvilágosítást, és meg kell vallani, hogy e czikk jelentőséget inkább azáltal nyer, a mit elrejtjenigyezik, mint azáltal, mit valósággal mond.

Páris, febr. 24. A „Patrie“ szerencsésnek érzi magát, hogy Ausztria lemond a viszálykodásról, a közép-európai ügyek rendezése tárgyában; Ausztriai politikája egy közel bekövetkezendő pacificatio mellett kezeskedik; Ausztria mérsékeltsége a többi hatalmak nevezetesen Szárdinია mérsékeltségét kívánja, melynek királyi hallgatni fog Franciaország tanácsaira.

— Az orosz-osztrák szövetség híre hiába várta a valósulást; figyelemre méltó, hogy a „Wiener Ztg“ azon távirati tudósítás közlését egészen mellőzte, s hogy az „Öst. Ztg“ is azt mondja: „okai vannak ama hírt kétségbevonni.“

Ugyan-e tárgyban az „Öst. Deutsche Post“ írja: „Mindenfélől érkeznek a hírek új és fontos diplomatiai eseményekről. Saját párisi levelezőnk arról értesít, hogy Orosz- és Poroszország egy, a nagyhatalmaknak Olaszország viszonyait rendezendő conferentia indítványozásával lépett elő. „A Morning Chronicle“ tudni akarja, hogy Ausztria és Oroszország között szövetség jött létre. A mily bizonyos az előbb említett tény, oly valószínűtlen a második hír. Névszerint azon végső tétel, hogy Oroszország Ausztriának összes államaiért kezeskedik külső és bel ellenség ellen, elárulja a hír czélzásos szándékuságát. Reméljük, Ausztria nem jöend többé azon helyzetbe, hogy külső és bel ellenség ellen kellend harcolnia. S ha azon szerencsétlen eset mégis bekövetkeznék, elég leend a maga saját ereje. Hanem képtelenség olyan hírt terjeszteni, hogy két katonai nagyhatalmasság közül az egyik „szerződésben“ köti ki magának a másik segítségét belzavargások ellen. Ez az egy tétel elégséges lehetne gyanakodni a forrásra nézve, habár annyira haladnak volna is már a körülmények, hogy egy Oroszországi szövetség megérte volna látszatának a megkötésére.

Azony tény, hogy Oroszország Poroszországgal közösen ajánlja Ausztriának, hogy Párisban az olaszországi ügyek felletti conferentia ba kellene összejönni, a nélkül, hogy az ott vezérfonalul szolgáló elvekről előre megegyeznének, éppen nem a megkötött szövetségre mutat. Minél tovább gondolkodunk a „Morning Chronicle“ híre fölött, annál inkább hajlandók vagyunk azt merész hírlapi kacskának tartani.

Jelentékenyebb azon turini tudósítás, hogy ott négy

korosztály fog zászló alá szöktetni, mely behívás egész 1830a tér vissza, a mi annyit tesz, hogy még a 30 éven túl járó férfiak is kötelezettek hadiszolgálatra. Ez valóságos népfelkelésre felhívás. Ilyen eszközökhöz csak egészen rendkívüli időkben s háborúkban nyulnak az államok. Azon indoklás, hogy nagyobbitani kell a hadsereget, a lombardi altisztek és közlegények besoroztatása tekintetéből, olyan nyomoru mentegetőzés, hogy megfoghatatlan, miképpen lehetne egy miniszterium oly arczátlan, ilyen képtelenséggel államokoskodáskép előállni. A lombardi altisztek és katonák megtanulták Ausztriában a hadiszolgálatot, jól kitanított legények azok, akiket nem szükség ujjonczok közé sorozni, betanítás végett. Ezen mentéssel azon raptant feltűntet akarják mérsékelni, melyet okvetetlen kell, hogy okozzon ezen rendkívüli fegyverforgás — amde alig találkozhatik olyan gyermek, kit ezen dolog valódi jelentésére nézve el lehetne ámitani. Szárdinია háborút akar, és nem is nyugszik, míg elő nem idézte.

— Franciaország és Piemont között lenni kell mégis valami egyetnemetésnek, ha nem mondjuk is viszálykodásnak. Mióta Cavour gróf Savoyára nézve engedett, úgy tetszik mintha Franciaország ugyanazon engedékenységet várná Nizára nézve is, — innen a fenyegetés, hogy Közép-Olaszország bekebelezésének ellene szegül, „Franciaország, mond egy turini levelező, újból azért rajong, hogy egy etruiai királyság állítsák fel Carignan vagy a genuai herceg kormányát, s csak Páma és Modena csatlakozásáig Piemont, míg a Romagna sorsát egy értekezlet döntené el. Azt akarja elhitetni Szárdinival, hogy ezen új terv szintannyi volna mint a valószínű bekebelezés, mert hisz Carignan hgne nincsenek utódai, s ennél fogva az ország ugyanis majd Piemontra szállna.“ Egyszersmind írja egy párisi levelező: „A re se gróf egy körülményes tudósításában közölte Cavour gróffal, hogy ő itt a császárnál úgy mint annak tanácsosainál ellenszenvet talált Toskánának Piemonthoz való csatlakozása ellen.“

Piemontban és Közép-Olaszországban mindemellett is úgy látszik az annexio végrehajtásán működnek; a bolognai hivatalos lap egy cikket közöl, mely a nemzetet biztatja, hogy a bekebelezés csatlakozás végre fog hajtani, amde a tüzpörba mint látszik nem fog Olaszországtól elmaradni, s azért készen kell állni minden áldozatra. — Turinből minden nap újabb meg újabb készülről tudósításokat hoz; egy febr. 25-ki távirat jelenti: Az összes csapatoknak vontatású puskákkal fölfegyverzése rövid időn teljeseen végre lesz hajtva.

— Párisból jelentik: Walewicz gróf Berlinbe és sz. Pétervárába fogna utazni azon megbízatással, hogy Franciaországnak Szavoyához való igényeit igazolja, s Thouvenelnek már egy jegyzéke is készen állna e kérdésben.

Páris, febr. 29. A „Patrie“ alaptalannak nyilvánítja „a Chronicle“-nek az orosz-osztrák szövetségről közlését.

— Turin, febr. 26. Hírszerint a tartományi városokbeli

nemzetőrsegek parancsnokai megkérdezték az iránt, hogy szükség esetében, hány embert lennének képesek mozgósítani.

— Antonelli bibornok a nápolyi követvel gyakori értekezleteket tart, mindazáltal ez utóbbi eddigelő Nápoly részéről mindenem beavatkozást ellenez. Az Arcezonál felállított osztrák sereg, miként Florenczből írják, Nápoly elleni demonstratio, mivel azt hiszik, hogy a római államokban Nápoly intervénálni fog.

— Belgrád, febr. 14. Mint az „A. Allg. Ztg“-nak írják, a szerb kormány rendkívüli hedkészületeket tesz. Kragujeváczban több mint 100 ágyú s 30 vetágyú áll egészen készen s talpokkal ellátva. Mivel előintézkedések tételnek az iránt, hogy ezen ágyúk nagy része szétszedett állapotban, teherhordó barmok segítségével átszállíttassék, méltán fölvehetjük, hogy azok esetleg Szerbia, Bosznia s Bulgáriának sziklás területe számára vannak szánva. Szerbiának, magábanvéve egy ötdörzsőre sincs szüksége ezen tüzérségi anyagszereknek; miknek létezése s összehalmozása tehát csak akkor nyeri meg valódi jelentőségét, ha az említett országreszeknek a porta elleni fölkelést nem számítjuk a nagyon távolállól lehetőségek közé. Beavatott egyének ezen hadkészületeket, melyek utóljára is csupán a szuzerain hatalmasság ellen lehetnek intézve, ama befolyásnak akarják tulajdonítani, mely sohasem csinált titkot a Balkán félszigetre vonatkozó terveiből, s ezzel összeköttetésbe hozzák egy magasállású északi vendégnek Belgrádban jelenlétét s Milos fejedelemmel gyakori közlekedését. Az utóbbi, noha szenvedések által el van gyöngítve, s e napokban szokott kórhómai által ismét meglátogatottat, mindemellett is még elég eréllyel bír arra nézve, hogy a körülményekhez képest a Balkántól északra eső országokban, a lappangó forrongást világos lángokká éleszsze.

— Stambulból febr. 15-ről jelentik, hogy Oroszország Milos herceg családjának elismertetését követelte a szultántól, s visszautasító felelet esetében fölkeléstől tartanak Szerbiában.

Boronkay Margit ezimű regényre előfizettek: (Folytatás) — Nagy-bányán Kovács Lőrincz né urasszony ivén: Teleki Miksané, Ujfalusi Miklós, Berényiné, Smeltzer Ignác, Sundi Antal, Korbul, Tamán László, Seihustulné, Hamari Ferencné, Szabó Tivadar, Haratek János, Sándor Elek, Moldován Kálmán, Birsay Lajos, Pap Simon, Stolman Károly, Simai Tivadar, Szinti Ferenc, Apor Gergelyné, Kovács Lőrincz, egy-egy példányra. Kathonay Gábor ur, egy példányra. Páskó János ur ivén: Magyar-Láposon Páskó János, Ivos Elek, Rogoz Alajos, Kerekes Dániel urak egy-egy példányra. (Folytatjuk.)

Bécsi börze. Febr. 29-kén: Nemzeti kölcsön 77.50. pt. — Metalliques 5 pcentes 68.95. Urbéri papírok: magyar 71.25. erdélyi 69.25. Bankrészevény 86.4. Korona 18.15. Cs. k. arany 6.26/2. Ezüst 131.75.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(886)

Edictum.

(2—3)

A kolozsvári cs. k. v. d. törvényszék ezennel közlést teszi, hogy a kolozsvári Boros testvérek folyamodása következtében 35 év óta eltűnt Boros András nevű asztaloslegény testvérük halottnak nyilvánítása megengedtetett és az eltűntnek gondnokul ügyvéd Nemes kinevezetett. Boros András felszólítatik tehát, hogy egy év alatt, azaz 1861. febr. 22-kéig vagy e törvényszék előtt megjelenjék, vagy a kinevezett gondnokot életbenlétéről s tartózkodási helyéről értesítse, különben a határidő eltelte után halottnak fog nyilvánítani.

Kolozsvárt, febr. 22. 1860.

A cs. k. v. d. törvényszék.

NEM HIVATALOS.

(860) | 1860. 4/3.

JELENTÉS és INTÉS.

(4—4)

Az általam 1850-ben legelőször forgalomba hozott cs. kir. szabadalommal ellátott

Anatherin-szájviz

a mely

Ausztria, Németország, Anglia, Törökország és Schweitzban a legjobb hírnevet vívta ki, újabb időkben speculativ iparfejlődésnek szolgált rugójául. Hasonló gyártmányok égig magasztaló dicsérkedések mellett merültek fel, s minthogy azok minőségét tekintve nem képesek az én szabadalmazott Anatherin-szájvizemmel a versenyt kiállani, ezt üvegem alakjának utánzása, sőt szabad. firmának Anatherin elnevezés általi mystifikálása után kísér-

tették meg elérni. Ezen mystificatio már hivatalosan beállított, intem tehát azokat, kik az én üvegem alakját és a borítékot utánózzák, hogy én az alsó ausztriai kereskedelmi és iparkamarától 1859. febr. 3-dikáról és május 9-ről tilalmi és védíratot nyertem.

A tisztelt nemességnek és a t. publikumnak jelentem aláson, hogy a cs. kir. szabadalmazott Anatherin-szájviz és cs. k. szabad. fogtapsz és mellékelt jegy és mintalakban Bécsben csak nálam (Tuchlauben Nro 557) kapható.

Vidéken pedig a következő bizományosoknál:

Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszerárakban. Tordán: Wolff gyógyszerész. Szegedben: Zóhrer és Müller gyógyszerész. Brassóban: Hoffmann J. Károly-Fehérvárt: Ruff J. Segesvárt: Misselbacher J. M. Beszterczen: Die rich és Fleischer. Dézen: Kremer S. Déán Búchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzzela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Fogarasi D. Balásfalván: Kovrig T. Szászvároson: Specht és Leonhardt J. Zilahon: ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszerész.

(889)

(1—3)

Vadászat eltiltás.

Báró Bornemisza János maga, s közbirtokos társai nevében közhírré teszi: miszerint Szent-László, O.-Fenes, Kis-Fenes, Sztolna, Hesdát, M.-Léta, O.-Léta, O.-Rákos és Tótfalu falukhoz tartozó erdőkben és mezőkön a vadászat a magas cs. kir. helytartóság jóváhagyásával tiltatott.

(883)

(3—3)

Haszonbérbe adandó jószág.

Özvegy méltóságos Kendeffy Lajosné, gróf Bethlen Mária urasszonyonak, Hátszegvidéken Óralya Boldogfalván, és ahoz tartozó és vidéken levő jószág részei, chez tartozó havasi jövedelmek, vásári vármok, és kocsomai jogok, haszonbérbe több évre kiadók; értekezni lehet felette az irt grófnéval Kolozsvárti kül-szénutcai szállásán.

(854)

WOLFF J.

(3—12)

„MAGYAR KIRÁLY“ című gyógyszerárakban Kolozsvárt legutányosbb gyári áron, és eredeti friss minőségben találtnak:

Mindenféle **hasonszervi**, (Homoeopathisch) szerek, egyenként, és felszerelt szekrényekben is.

Különbféle **rugyantából**, (Kautschuk) sebeszi eszközök.

Újabb találmányu bel- és külföldi divat-gyógyszerek.

Különösen:

ÁLTALÁNOS ÉTEK-POR,

Dr. Gölis-től Bécsben.

Valódi SEIDLITZI-POR.

Valódi friss csuka-májelaj.

(Dorsch Leberthran-Öhl.) Palackokban, és font számra.

Bilimi szeletkek, emésztő szer.

(884)

(3—5)

Vétel-áron alóli eladás.

Alábbirta helyi kereskedésben meglévő mindennemű singes-posztó és divatelméket folyó év mártius 1-sőjétől kezdve vétel-áron alóli eladni szándékozván, a t. cz. közönséget erről tisztelettel értesíteni van szerencséje.

Maros-Vásárhelyt, febr. 28-án, 1860.

Bárdossi János.

(881)

(3—3)

Eladó ház.

A felső-szénutczában egy kényelmes lakó 82. számú ház, szőlő és gyümölcsös kerttel, s úgy 3 darab 25 holdra terjedő szántóföld, s közbe luccernás örökáron eladó. Bővebben értekezhetni a Tudakozó Intézetbe.

(890)

(1—3)

Özvegy Végh Jánosné és Kántor József N.-Rápoli közös jószágok f. évi Szent-Györgynaptól kezdve egy egymásután következő évre haszonbérbe kiadó Értekezhetni iránta Abrudbányán Kántor Józsefnél, Kolozsvárt Végh Józsefnél nagy-piac 455 szám alatt

(878)

(3—3)

Tordával határos Mező-Nagy-Csány határában 270. hold 1600 özlivel számíltva, tagosított birtok belső házzal és telekkel együtt örökáron eladó, — avagy több évre haszonbérbe adandó, — bővebb tudósítást ad Csulak Dániel ügyvéd Kolozsvárt az óvárban 230 szám alatt.

(882)

(3—3)

Kiadó telek.

Májális utcában 36-dik szám alatt egy nagy telek kertestől jövő Szt.-György napon kezdve bérbe adandó. Értekezhetni felőle Sikó Miklóssal.